

NÁZORY NA ODBORNÉ A MORÁLNÍ KVALITY NAŠICH VEDOUCÍCH POLITIKŮ JSOU NEJKRITICHTĚJŠÍ OD ROKU 1993.

Názor, že současní vedoucí politici jsou na vyšší odborné úrovni než bývalí komunističtí funkcionáři, zastává přibližně polovina občanů (52 %). Pouze pětina lidí (20 %) si myslí, že dnešní vedoucí politici jsou čestnější a poctivější než komunističtí funkcionáři minulého režimu. 84 % občanů se nedomnívá, že by výsady dnešních politických elit byly menší než privilegia politiků minulého režimu. Většina lidí (77 %) také nevěří, že by vláda a další vedoucí činitelé ve svém rozhodování příliš dbali na veřejné mínění.

Citovaný výzkum STEM byl proveden ve dnech 2.–11. 1. 2010 na rozsáhlém souboru 1297 respondentů reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 18 let, kteří byli vybráni metodou kvótního výběru.

Společnost STEM dlouhodobě sleduje názory veřejnosti na vedoucí představitele současné české politiky. Jejich schopnosti, ale také privilegia spojená s výkonem funkcí ve „vysoké politice“ jsou porovnávány s kvalitami a výsadami politiků minulého režimu před rokem 1989.

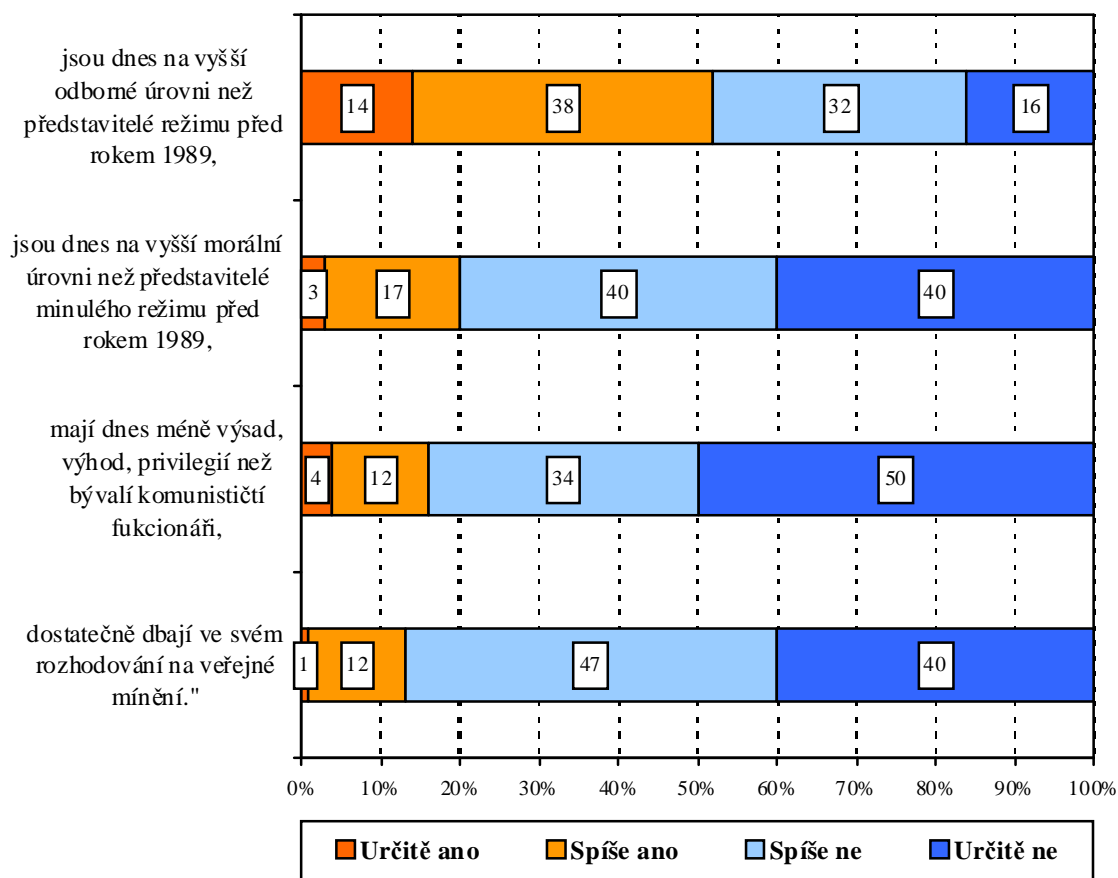
Dnešní politická elita nevychází z tohoto srovnání příliš dobře. V hodnocení odborné úrovně současných vedoucích politiků je veřejnost nejednotná a o tom, že jsou na vyšší odborné úrovni než jejich komunističtí předchůdci, je přesvědčena jen polovina lidí (52 %). Daleko kritičtěji se veřejnost dívá na morální kvality dnešních politiků – pouze pětina lidí si myslí, že jsou čestnější a poctivější než představitelé minulého režimu, a dvě pětiny populace (40 %) takovou myšlenku dokonce rezolutně odmítají.

Naprostá většina veřejnosti (84 %) si myslí, že výsady, výhody a privilegia, spojené s výkonem špičkových politických funkcí, se příliš neliší od toho, na co byli lidé zvyklí u bývalých komunistických funkcionářů před rokem 1989. Takový výsledek naznačuje kritický postoj veřejnosti k těmto výhodám, můžeme jej však také vyložit jako známku toho, že lidé se s těmito výsadami smířili a pokládají je za součást vysokých politických funkcí, bez ohledu na režim, kterému politikové slouží.

Většina lidí (77 %) má také za to, že současná vláda a vedoucí političtí představitelé ignorují při svém rozhodování názory lidí, resp. že dostatečně nedbají na veřejné mínění (detaily v grafu na následující straně).

Tyto výsledky neznamenají, že by dnešní politická elita byla veřejností hodnocena celkově hůře než politici předlistopadového režimu. Spíše poukazují na značně kritické postoje veřejnosti vůči současným špičkovým politikům, zejména co se týče jejich morálních kvalit. Výsledky také signalizují většinově sdílenou představu, že současná „vysoká politika“ je do značné míry odtržená od názorů obyčejných lidí, protože politici veřejnému mínění příliš velký význam při svém rozhodování nepřikládají.

„Myslíte si, že vedoucí představitelé politiky:“

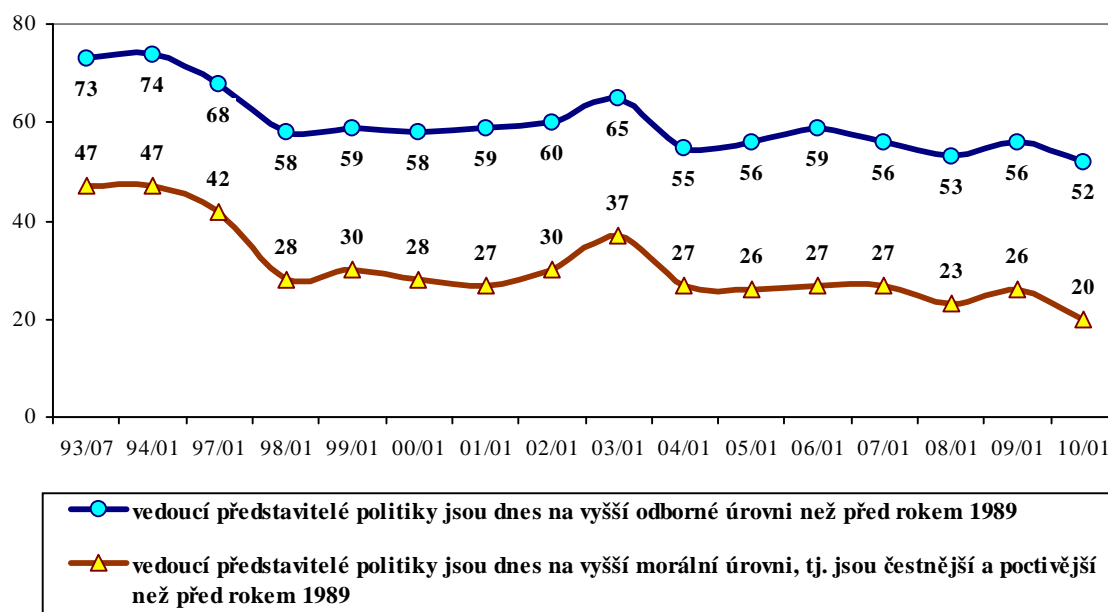

Pramen: STEM, Trendy 01/2010, 1297 respondentů

Názory na odborné a morální kvality politiků, stejně jako na jejich privilegia a respekt k veřejnému mínění, jsou nejkritičtější od první poloviny 90. let, kdy je STEM začal systematicky sledovat. Zatímco v roce 1993 byla většina lidí přesvědčena, že z hlediska odborných schopností jsou na tom současné politické elity lépe než jejich komunističtí předchůdci, dnes si to myslí jen polovina populace (52 % oproti 73 %). O tom, že morálními vlastnosti převyšují současné politické elity vedoucí komunistické funkcionáře minulého režimu, byla v roce 1993 přesvědčena téměř polovina lidí, dnes tento názor zastává pouze pětina lidí (20 % oproti 47 %). Jestliže v první polovině 90. let tvořila skupina lidí přesvědčených o tom, že politické elity nemají větší výhody a privilegia než politikové předchozího režimu, zhruba třetinu populace, o dnešních vrcholných politicích si to myslí jen 16 % lidí. A o polovinu se snížil podíl lidí přesvědčených o tom, že politikové při svém rozhodování přihlížejí k mínění obyčejných lidí (z 28 % v roce 1993 na 13 % v aktuálním šetření).

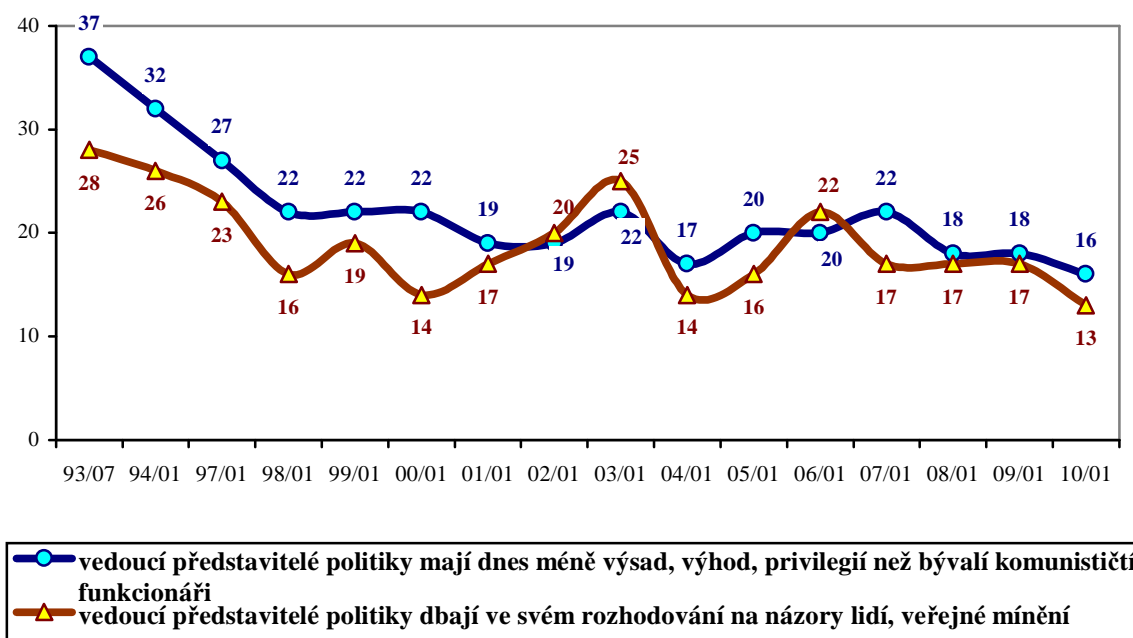
Dlouhodobé časové řady ukazují, že ke stabilizaci pozitivních názorů na vrcholné politiky došlo již koncem 90. let. O to nápadnější je jejich pokles za poslední rok, tedy od ledna 2009, zejména pokud jde o morální vlastnosti politiků, kde jsme oproti loňsku zaznamenali rozdíl šesti procentních bodů. Hodnocení všech sledovaných schopností, vlastností a výsad současných vedoucích představitelů české politiky v relaci k politikům komunistické éry je tak nyní na nejnižší úrovni od roku 1993, kdy je společnost STEM začala měřit.

Vývoj názorů na odborné schopnosti a morální vlastnosti vrcholných politiků (%)

Pramen: STEM, Trendy 1993-2010

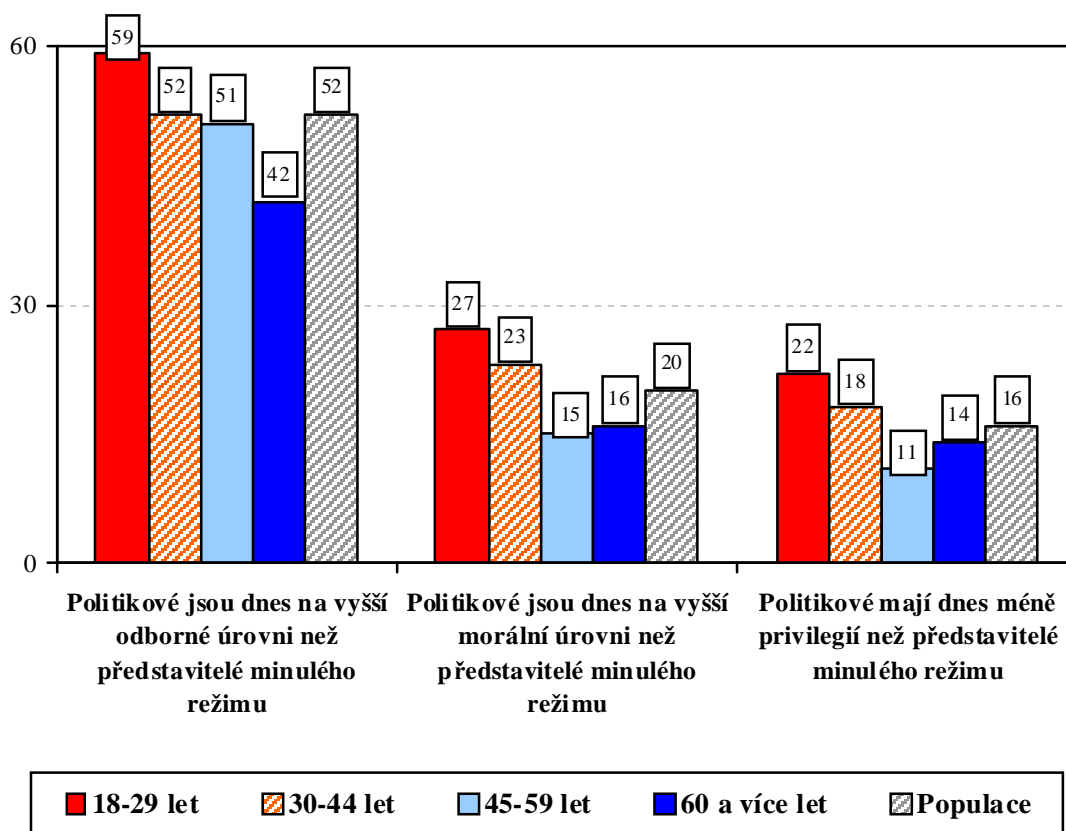
Vývoj názorů na výsady vrcholných politiků a jejich ohled na názory veřejnosti (%)

Pramen: STEM, Trendy 1993-2010

Názory na schopnosti, vlastnosti a výsady současných vrcholných politiků souvisejí s věkem dotazovaných. I když také nejmladší generace je v těchto otázkách značně kritická, její názory jsou o poznání příznivější než názory střední a starší generace (nad 45 let). Zvláště nepříznivě dopadlo hodnocení současných vrcholných politiků mezi lidmi, kteří žijí ve špatně materiálně zajištěných domácnostech, mezi důchodci a zejména mezi stoupenci KSČM.

Názory na současné politické elity podle věku (%)

Pramen: STEM, Trendy 01/2010, 1297 respondentů